

Wymagania edukacyjne

z plastyki dla klasy 6

Ten dokument wyjaśnia, czego uczeń/uczennica uczy się na lekcjach plastyki w klasie 6 i jakie wymagania trzeba spełnić, aby otrzymać poszczególne oceny. Materiał podzielony jest na działy zgodnych z rozdziałami podręcznika. Dokument jest przeznaczony zarówno dla uczniów, jak i dla rodziców – dzięki temu można wspólnie sprawdzić, na jakim etapie nauki znajduje się dziecko i co warto powtórzyć.

Uwaga: szczegółowy Przedmiotowy System Oceniania (PSO) może się różnić w zależności od szkoły i nauczyciela prowadzącego zajęcia – w razie wątpliwości warto zapytać nauczyciela o obowiązujące w danej klasie zasady.

1. Skala ocen i sposoby sprawdzania wiedzy

Oceny wystawiane są w skali od 1 (niedostateczna) do 6 (celująca). Nauczyciel sprawdza wiedzę i umiejętności uczniów na różne sposoby:

- obserwacja pracy i aktywności ucznia na lekcji,
- odpowiedzi ustne
- krótkie, niezapowiedziane kartkówki
- prace plastyczne
- aktywność plastyczna (poszerzanie wiedzy poza lekcją)
- projekty, prezentacje i praca w parach lub grupach

Zwykle uczeń może raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych kartkówek).

W razie dłuższej nieobecności uczeń ustala z nauczycielem termin uzupełnienia zaległości. Dokładne zasady ustala nauczyciel zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

2. Ogólne kryteria ocen

Ocena z plastyki uwzględnia:

- proces twórczy ucznia,
- jego indywidualne możliwości i postępy,
- aktywność i zaangażowanie,
- umiejętność współpracy i wypowiedzi.

Ocenianie ma charakter wspierający i kształtujący, zgodny z podstawą programową 2026.

Poniższa tabela pokazuje, co ogólnie oznacza dana ocena – niezależnie od tematu lekcji. Szczegółowe wymagania dla każdego działu podręcznika znajdują się w kolejnej części dokumentu.

Ocena	Co to oznacza w praktyce
6 <i>celująca</i>	Uczeń wykazuje szczególne zainteresowanie plastyką, inicjuje działania twórcze, eksperymentuje i proponuje własne, oryginalne rozwiązania artystyczne. Uczeń: - proponuje oryginalne rozwiązania i własne pomysły twórcze; - eksperymentuje ze środkami wyrazu plastycznego i technikami; - twórczo wykorzystuje poznane materiały i narzędzia; - formułuje i uzasadnia własne opinie na temat dzieł sztuki; - inicjuje działania zespołowe oraz aktywnie dzieli się refleksją na temat procesu twórczego.
5 <i>bardzo dobra</i>	Uczeń samodzielnie i twórczo realizuje zadania, interpretuje dzieła sztuki i świadomie wykorzystuje poznane pojęcia plastyczne. Uczeń: - tworzy samodzielną i przemyślaną wypowiedź plastyczną; - dobiera środki wyrazu plastycznego adekwatnie do zamysłu pracy; - samodzielnie dobiera techniki i materiały; - interpretuje dzieła sztuki, odwołując się do środków wyrazu plastycznego; - świadomie współtworzy działania plastyczne oraz potrafi je omówić
4 <i>dobra</i>	Uczeń poprawnie realizuje zadania plastyczne, świadomie stosuje środki wyrazu i techniki oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach. Uczeń: - wykonuje pracę plastyczną zgodnie z tematem i instrukcją; - świadomie stosuje środki wyrazu plastycznego; - poprawnie posługuje się wybranymi technikami i materiałami; - rozpoznaje elementy języka plastycznego w dziełach sztuki; - aktywnie pracuje w grupie i wypowiada się na temat realizowanych działań.

Ocena	Co to oznacza w praktyce
3 dostateczna	Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności. Wykonuje prace plastyczne zgodnie z poleceniami i podejmuje próby samodzielnego działania. Uczeń: • wykonuje proste prace plastyczne zgodnie z poleceniem nauczyciela; • stosuje podstawowe środki wyrazu plastycznego, takie jak linia, plama czy kolor; • posługuje się wybranymi technikami plastycznymi; • opisuje swoje wrażenia estetyczne związane z oglądanym dziełem lub własną pracą; • współpracuje z innymi uczniami podczas działań zespołowych.
2 dopuszczająca	Uczeń w minimalnym stopniu opanował wymagane wiadomości i umiejętności. Uczestniczy w zajęciach i przy wsparciu nauczyciela wykonuje proste zadania plastyczne. Uczeń: • uczestniczy w zajęciach plastycznych i podejmuje próby wykonania zadań; • wykonuje działania plastyczne przy wsparciu nauczyciela; • posługuje się podstawowymi narzędziami oraz materiałami; • ogląda dzieła sztuki i biernie uczestniczy w działaniach zespołowych; • wykazuje minimalną aktywność i zaangażowanie w proces twórczy.
1 niedostateczna	Uczeń nie opanował wymaganych wiadomości i umiejętności.

Ocena celująca a ocena bardzo dobra — ważne wyjaśnienie

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ocena celująca nie może być uzależniona od wiedzy wykraczającej poza podstawę programową – nauczyciel realizuje program nauczania zgodny z podstawą programową, więc pełne, samodzielne i bezbłędne opanowanie tego programu jest wystarczające, aby otrzymać najwyższą ocenę. Innymi słowy: ocena celująca jest dziś tym, czym dawniej była ocena bardzo dobra „bez zastrzeżeń”. O tym, że uczeń zasługuje na celującą, a nie tylko bardzo dobrą, decyduje przede wszystkim jakość zastosowania wiedzy. Jeśli uczeń dodatkowo interesuje sztuką i samodzielnie poszerza swoją wiedzę ponad program, nauczyciel może to potraktować jako dodatkowy argument za oceną celującą, ale nigdy jako warunek jej otrzymania.

3. Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny wg działów

Dział 1. Styl w sztuce antyku

1.1 Styl w starożytnej Grecji i w starożytnym Rzymie

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać podstawowe cechy sztuki starożytnej Grecji i Rzymu; wskazać przykłady budowli lub dzieł.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić podstawowe cechy stylu antycznego; opisać prosty przykład architektury lub sztuki.
4 <i>dobra</i>	wyjaśnić charakterystyczne cechy sztuki Grecji i Rzymu oraz zastosować poznane informacje w pracy plastycznej.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać wybrane dzieła greckie i rzymskie, wskazując ich formę, proporcje i funkcję; wykorzystywać inspiracje antyczne.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie analizować dzieła sztuki antycznej i świadomie wykorzystywać ich cechy w pracy plastycznej.

1.2 Rzeźby idealne i realistyczne

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać rzeźbę idealizowaną i realistyczną; wskazać podstawową różnicę między nimi.
3 <i>dostateczna</i>	opisać podstawowe cechy rzeźby idealnej i realistycznej; wykonać prostą pracę inspirowaną rzeźbą.
4 <i>dobra</i>	wyjaśnić, w jaki sposób artysta przedstawia wygląd i cechy postaci; świadomie zastosować wybrane środki wyrazu.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać sposób przedstawienia postaci w rzeźbach idealnych i realistycznych oraz uzasadniać własne obserwacje.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
6 <i>celująca</i>	samodzielnie analizować formę, proporcje i sposób przedstawienia postaci oraz twórczo wykorzystywać poznane rozwiązania.

1.3 Dekoracyjne wazy

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać dekoracyjne naczynia antyczne i wskazać ich podstawowe cechy.
3 <i>dostateczna</i>	opisać prosty motyw dekoracyjny i wykonać kompozycję inspirowaną wazą antyczną.
4 <i>dobra</i>	świadomie dobierać kształt, ornament i układ dekoracji w projekcie naczynia.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować dekorację wazy, zwracając uwagę na kompozycję, rytm i motyw zdobniczy.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie projektować dekoracyjne naczynie, spójnie łącząc formę i ornament.

Dział 2. Piękno stylów średniowiecza

2.1 Średniowieczne łuki

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać łuk jako element architektury średniowiecznej; wskazać prosty przykład.
3 <i>dostateczna</i>	rozróżniać podstawowe typy łuków poznane na lekcji i wskazać ich zastosowanie.
4 <i>dobra</i>	opisać znaczenie łuku w budowlu i wykorzystać jego formę w pracy plastycznej.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać charakterystyczne rozwiązania architektoniczne i świadomie stosować je w projekcie.
6 <i>celująca</i>	analizować formę budowli średniowiecznej, zwracając uwagę na proporcje, rytm i dekorację.

2.2 Rzeźbione opowieści

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać rzeźbę jako sposób przedstawiania postaci, wydarzeń i opowieści.
3 <i>dostateczna</i>	opisać prostą scenę rzeźbiarską i wskazać przedstawione postacie lub wydarzenie.
4 <i>dobra</i>	wyjaśnić, jak za pomocą rzeźby można przekazywać treść i emocje; wykonać prostą kompozycję.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować sposób przedstawienia postaci, gestów i wydarzeń w rzeźbie średniowiecznej.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie interpretować rzeźbiarską opowieść i wykorzystywać jej środki wyrazu w pracy.

2.3 Zamki i fortyfikacje

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać zamek i podstawowe elementy fortyfikacji.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić wybrane elementy zamku i opisać ich podstawową funkcję.
4 <i>dobra</i>	wyjaśnić związek formy zamku z jego funkcją obronną; wykonać prosty projekt.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować układ i wygląd zamku, uwzględniając jego funkcję oraz położenie.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
6 <i>celująca</i>	samodzielnie projektować zamek, świadomie łącząc funkcję, przestrzeń i walory estetyczne.

2.4 Biblia w księgach i nie tylko

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać iluminację lub przedstawienie o tematyce religijnej; wskazać podstawowe cechy.
3 <i>dostateczna</i>	opisać prostą dekorację rękopisu lub ilustrację i wskazać jej temat.
4 <i>dobra</i>	wyjaśnić, jak obraz i dekoracja mogły przekazywać treści w dawnych księgach; wykonać prostą iluminację.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować kompozycję, kolorystykę i dekoracyjność średniowiecznych ksiąg.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie tworzyć pracę inspirowaną iluminacją, świadomie dobierając ornament, kolor i kompozycję.

Dział 3. Style wielkich mistrzów

3.1 Idealne proporcje, rytm i symetria: architektura inspirowana formą budowli antycznych

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać symetrię, rytm i proporcje w architekturze; wskazać prosty przykład.
3 <i>dostateczna</i>	opisać podstawowe zasady symetrii i rytmu oraz rozpoznać je w budowli.
4 <i>dobra</i>	świadomie stosować symetrię, rytm i proporcje w prostym projekcie architektonicznym.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować kompozycję budowli pod kątem proporcji, rytmu i symetrii oraz wyjaśniać ich znaczenie.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie projektować harmonijną formę architektoniczną inspirowaną antykiem.

3.2 Wielkie osobowości i ich sztuka

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać, że dzieła sztuki mogą być związane z indywidualnym stylem artysty.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić wybranych wielkich mistrzów poznanych na lekcji i wskazać przykłady ich twórczości.
4 <i>dobra</i>	opisać charakterystyczne cechy wybranego artysty lub jego dzieła.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać dzieła różnych artystów, wskazując różnice w stylu i środkach wyrazu.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
6 <i>celująca</i>	samodzielnie analizować dzieło wybranego mistrza i uzasadniać własne wnioski.

3.3 Perspektywa zbieżna

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać przedstawienie perspektywiczne i wskazać podstawowy kierunek zbiegu.
3 <i>dostateczna</i>	wyjaśnić prostą zasadę perspektywy zbieżnej i wykonać ćwiczenie zgodnie z instrukcją.
4 <i>dobra</i>	stosować podstawowe zasady perspektywy zbieżnej w przedstawianiu przestrzeni.
5 <i>bardzo dobra</i>	świadomie wykorzystywać linię horyzontu, punkty zbiegu i zmniejszanie elementów do budowania przestrzeni.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie tworzyć przekonujące przedstawienie przestrzeni z zastosowaniem perspektywy zbieżnej.

Dział 4. Przepych i umiar

4.1 Barokowy przepych i klasyczny ład: budowle i ogrody

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać podstawowe cechy baroku i klasycyzmu w architekturze lub ogrodach.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić wybrane cechy barokowego przepychu i klasycznego ładu.
4 <i>dobra</i>	porównać podstawowe rozwiązania barokowe i klasycystyczne oraz zastosować wybrane cechy w projekcie.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować kompozycję budowli lub ogrodu, zwracając uwagę na dekoracyjność, symetrię i porządek.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie projektować budowlę lub ogród inspirowany wybranym stylem.

4.2 Dzieła pełne kontrastów i dzieła harmonijne

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać kontrast i harmonię w prostym dziele sztuki.
3 <i>dostateczna</i>	wskazać przykłady kontrastów i harmonijnych zestawień w dziele.
4 <i>dobra</i>	wyjaśnić, jak kontrast i harmonia wpływają na odbiór dzieła; zastosować je w pracy.
5 <i>bardzo dobra</i>	świadomie dobierać środki wyrazu w celu uzyskania kontrastu lub harmonii.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
6 <i>celująca</i>	analizować kompozycję dzieła pod kątem napięcia, równowagi i harmonii.

4.3 Dynamiczne rzeźby barokowe i statyczne rzeźby klasycystyczne

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać podstawowe różnice między rzeźbą dynamiczną i statyczną.
3 <i>dostateczna</i>	opisać prosty przykład rzeźby barokowej i klasycystycznej.
4 <i>dobra</i>	wskazać środki budujące ruch lub spokój w rzeźbie i wykorzystać je w pracy.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać układ postaci, gest, kierunki i kompozycję rzeźb barokowych i klasycystycznych.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie analizować sposób budowania dynamiki i statyki w rzeźbie.

Dział 5. Obrazy, życie, wrażenia...

5.1 Style w architekturze i rzeźbie XIX wieku

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać wybrane przykłady architektury i rzeźby XIX wieku.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić podstawowe cechy poznanych stylów XIX wieku i wskazać ich przykłady.
4 <i>dobra</i>	opisać charakterystyczne rozwiązania architektoniczne lub rzeźbiarskie XIX wieku.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać wybrane style XIX wieku, zwracając uwagę na formę, dekorację i funkcję.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie analizować dzieła XIX wieku i wykorzystywać ich cechy w pracy plastycznej.

5.2 Style w malarstwie XIX wieku

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać wybrane obrazy XIX wieku i wskazać ich podstawowe cechy.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić wybrane kierunki lub style poznane na lekcji i opisać ich charakterystyczne elementy.
4 <i>dobra</i>	rozpoznawać środki wyrazu stosowane przez artystów XIX wieku i wykorzystywać je w prostej pracy.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać sposób przedstawiania rzeczywistości w wybranych stylach malarskich XIX wieku.
6	samodzielnie analizować obraz, wskazując temat, kompozycję, kolor i sposób malowania.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
<i>celująca</i>	

5.3 Nowe metody malowania

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać, że artyści stosowali różne sposoby nakładania farby i budowania obrazu.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić wybrane sposoby malowania i wykonać proste ćwiczenie.
4 <i>dobra</i>	stosować poznaną metodę malowania zgodnie z instrukcją i dobierać ją do tematu.
5 <i>bardzo dobra</i>	świadomie eksperymentować ze sposobem nakładania farby, kolorem i fakturą.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie dobierać metodę malowania do zamierzonego efektu i uzasadniać wybór.

Dział 6. Prądy, nurty i style

6.1 Fantastyczne budowle

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać budowlę o nietypowej, fantastycznej lub oryginalnej formie.
3 <i>dostateczna</i>	opisać podstawowe cechy fantastycznej budowli i wykonać prosty szkic.
4 <i>dobra</i>	świadomie łączyć kształty, proporcje i dekorację w projekcie niezwyklej budowli.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować formę i funkcję fantastycznej architektury oraz uzasadniać zastosowane rozwiązania.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie projektować spójną, fantastyczną budowlę z uwzględnieniem przestrzeni.

6.2 Formy w przestrzeni

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać podstawowe formy przestrzenne i odróżnić je od form płaskich.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić przykłady form przestrzennych i wykonać prostą konstrukcję.
4 <i>dobra</i>	świadomie budować prostą formę przestrzenną, uwzględniając jej kształt i stabilność.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować relacje między formą, przestrzenią, światłem i cieniem.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
6 <i>celująca</i>	samodzielnie tworzyć przemyślaną kompozycję przestrzenną z dobranych materiałów.

6.3 Obrazy i style

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać różnorodność stylów w malarstwie i wskazać podstawowe różnice między obrazami.
3 <i>dostateczna</i>	opisać wybrane cechy stylu przedstawionego w obrazie.
4 <i>dobra</i>	rozpoznawać wybrane środki wyrazu i łączyć je z charakterem obrazu.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać obrazy reprezentujące różne style, uzasadniając swoje obserwacje.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie analizować styl dzieła na podstawie kompozycji, koloru, formy i tematu.

6.4 Sztuka i figury geometryczne

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać figury geometryczne wykorzystane w dziele sztuki.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić podstawowe figury i wykonać prostą kompozycję geometryczną.
4 <i>dobra</i>	świadomie łączyć figury, rytmy i układy w kompozycji plastycznej.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować znaczenie kształtu, rytmu, symetrii i powtórzenia w kompozycji geometrycznej.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie tworzyć przemyślaną kompozycję opartą na figurach geometrycznych.

Dział 7. Muzeum

7.1 Muzeum realne i wirtualne

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać muzeum jako miejsce przechowywania i prezentowania dzieł oraz zabytków.
3 <i>dostateczna</i>	wyjaśnić różnicę między wizytą w muzeum a zwiedzaniem muzeum wirtualnego.
4 <i>dobra</i>	wskazać podstawowe możliwości korzystania z muzeum realnego i wirtualnego.
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać sposoby odbioru dzieł w muzeum realnym i wirtualnym oraz wskazywać ich zalety i ograniczenia.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
6 <i>celująca</i>	samodzielnie korzystać z informacji o dziełach i przygotować krótką prezentację wybranego muzeum lub eksponatu.

7.2 Muzealne ABC

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać podstawowe pojęcia związane z muzeum, eksponatem i wystawą.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić podstawowe zasady zachowania w muzeum i opisać rolę wystawy.
4 <i>dobra</i>	wyjaśnić podstawowe zadania muzeum oraz sposób prezentowania eksponatów.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować prostą wystawę pod kątem doboru, układu i sposobu prezentacji obiektów.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie przygotować prosty projekt wystawy lub ekspozycji i uzasadnić jej układ.

Dział 8. Etnografia i artyści

8.1 Muzeum etnograficzne

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać muzeum etnograficzne i wskazać przykłady przechowywanych w nim obiektów.
3 <i>dostateczna</i>	wyjaśnić, czym zajmuje się etnografia, i podać przykłady sztuki lub przedmiotów związanych z tradycją.
4 <i>dobra</i>	opisać funkcję i znaczenie wybranego obiektu etnograficznego.
5 <i>bardzo dobra</i>	analizować formę, zdobienie i funkcję wybranych przedmiotów związanych z kulturą ludową.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie przygotować prezentację lub pracę inspirowaną wybranym obiektem etnograficznym.

8.2 Sylwetki wybranych artystów ludowych

Oce na	Uczeń / uczennica potrafi:
2 <i>dopuszczająca</i>	rozpoznać, że artyści ludowi tworzą dzieła związane z tradycją i kulturą regionu.
3 <i>dostateczna</i>	wymienić wybranych artystów ludowych poznanych na lekcji i wskazać przykłady ich twórczości.
4 <i>dobra</i>	opisać charakterystyczne cechy twórczości wybranego artysty ludowego.

Oce na	Uczeń / uczennica potrafi:
5 <i>bardzo dobra</i>	porównywać wybrane dzieła artystów ludowych, zwracając uwagę na motywy, kolorystykę i technikę.
6 <i>celująca</i>	samodzielnie analizować twórczość wybranego artysty i wykorzystywać poznane motywy w pracy.